

БЪЛГАРСКИ ПОЕТЕСИ НА РОМСКИ ЕЗИК

Кръстена на великия ни поет Яворов и негова племенница, Явора Стоилова е носител на Специална награда във Франция и на два сребърни медала за поезия в Рим.

Родена е в София, в семейството на големия български художник Васил Стоилов. Учила е оперно пеене в Париж и Рим, където започва професионалния си път на певица. Дълго време поетическият и хоризонт е в сянката на музиката и на тоталитарното „вето“ върху нейните неангажирани стихове. Но още през 1973 година едно парижко издателство превежда и издава стихосбирката и „Витражи“. Рецензентът определя политическата и алегория „Островът на отрязаните имена“ като „дисекция на тоталитаризма“. Нито един неин стих не вижда бял свят в България. Едва след промяната тя публикува свои стихотворения у нас, както и поетическия пътепис за духа на Япония „Нирвана“. Към Страната на изгряващото слънце я привлича и японският поет Кен Нагай, с когото свързва живота си.

В „Сърце без дом“, своеобразна ретроспекция на поетическия и път, тя най-после вижда сбъднато своето дългогодишно очакване - да присъства на български език в литературния живот на родината си.

Приятелка на „Романо ило“, тя е носителка на хуманни разбирания в измеренията на междучовешкото общуване не само в България, а в целия свят.

ЯВОРА СТОИЛОВА

LUNANE GAVALIA kat. „Ilo li khereskoro“

*Kamipe patpinia bianel upral me vastende.
Me siniom ashtari, jangavdo ande evendende.
Moro jangavlpe si chutno
sar I cibrin e cibrinengiri.
A te ovelas o xarichka saipe,
o saipe ka ovelas shukar.
O saipe si shudro sar I balval.
O kamipe patrisailo upral me vastende.*

*2. Axailian li kai daldingiom?
Prezal I momeliani iag sar naklo mo suluxi
potaino airane sholiatar.
Ti flogin duiargiom me donde
me kamipnasa sar beruliani phak.
Thai puteergias I flogin duipatrinale lulugi -
baxari staxome sar amaro kamipe.*

*3. O buluti, moro parno Biavutno gad,
uriavel pe balvaliasa...
Sosi urbes chirikle ando del
keren basani pe phakendar.
Parne basamakia kushiendar,
lene basamakia - sucheriendar,
kalmarne basamakia arbaliendar,
kale basamakia garvaniendar.
I iavin peravel I basalin.
I balval o buluti ingalel -
moro parno gad biavutno.*

*4. Liskin, liskin tu, asaba parno pani.
bi dizale si enus bi kniadime
me vushtengere sanaria.
Rapchenca angiar te truanel o kham
tai zachiv ji ko kham I Luna.
Bi kniadime ahoven enus
me vushengere sanaria.
Ave tu liskin, liskin - asaiba
parno pani.*

*5. Pak ka bashalel ciniali katli
tere balendar kevili*.
Upral cerxende kalmarnaq
mashkar kamale slanchoglegi
brivin ka nakhel lungi, parni
mere dromestar, nashaldo tute
Ka deshinel gili prezal I brivin,
ka razpakiarigiol asaiba zarome.
Tai sar nanai te akiare kai
parne bulutia to chekat
pe ivesa ka parniaren.*

*6. Shunes li o parne lunane gavalia?
Zaachile dekate te shtapkes.
Xanika shudre takiaren pe pania
I sunani suna piel to mui.
I balval iratuni giliabel dekkaskiri gili
bisterdi otkana
nanai te ovel to vogi bi kheralo
e lunane gavalenca parne.*